

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME
DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Vlaanderen als territoriaal coördinator van het Europees
Burgemeestersconvenant**

Samenvatting

Het Burgemeestersconvenant werd in 2008 in Europa gelanceerd met de ambitie om lokale besturen samen te brengen die zich vrijwillig engageren om de klimaat- en energiedoelstellingen van de Europese Unie te behalen en zelfs te overtreffen. Op Vlaams niveau gebeurt er geen door het Secretariaat van het Burgemeestersconvenant officieel erkende regionale coördinatie, ook al worden alle taken die bij deze rol passen reeds uitgevoerd door Vlaanderen. We stellen daarom voor dat Vlaanderen de beschikbare rol van territoriaal coördinator voor Vlaanderen in het Burgemeestersconvenant opneemt. De Vlaamse Regering keurt de toetreding van Vlaanderen als territoriaal coördinator in het Europees Burgemeestersconvenant (BC) goed door de verbintenisverklaring van de coördinatoren te ondertekenen.

Vlaanderen engageert zich daarmee tot:

- Het promoten van het Europees Burgemeestersconvenant
- Het verlenen van technische en strategische bijstand aan ondertekenende gemeenten voor de ontwikkeling, uitvoering en monitoring van hun actieplannen voor duurzame energie en klimaat (SECAPS)
- Het bieden van financiële ondersteuning aan Ondertekenaars, in de vorm van directe steun (bv. Netwerk Klimaat) en/of via personeel voor technische ondersteuning (opmaak CO₂-inventarissen)
- Het ondersteunen van het delen van ervaringen en kennis tussen (bestaande en potentiële) Ondertekenaars van het Europees Convenant
- Het samenwerken met andere Coördinatoren en Ondersteuners om gezamenlijke acties te stimuleren en een gecoördineerde aanpak te bevorderen
- Het deelnemen aan activiteiten van het Europees Burgemeestersconvenant
- Regelmatig (ten minste om de twee jaar) verslag uit te brengen aan het secretariaat van het Europees Burgemeestersconvenant over de uitgevoerde activiteiten om de Ondertekenaars te ondersteunen

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Omgeving/Kanselarij en Bestuur

Beleidsveld: Energie/Omgeving/Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Beleidsdoelstelling

Het bijgaande ontwerp van verbintenisverklaring van de coördinatoren voor het Europees Burgemeestersconvenant geeft uitvoering aan het Regeerakkoord en de Beleidsnota Energie 2019-2024, meer bepaald:

SD 6: Een effectief governancekader voor de energietransitie uitbouwen.

OD 6.1: Kennisuitwisseling en ondersteuning van lokale besturen.

“We zullen de lokale besturen daarom ondersteunen in hun opdracht om het energiegebruik en de broeikasgasuitstoot op hun grondgebied te verminderen en de hernieuwbare energieproductie te verhogen. We zorgen voor bijkomende ondersteuning van het lokaal energie-en klimaatbeleid. We zullen de gemeentes ondersteunen via een breed scala aan expertise en tools en geven hen praktische ondersteuning bij de uitwerking en vooral de realisatie van hun klimaat-en energieplannen”.

Het bijgaande ontwerp van Europees Burgemeestersconvenant - verbintenisverklaring van de coördinatoren geeft uitvoering aan het Regeerakkoord en de Beleidsnota Klimaat 2019-2024, meer bepaald:

7.1.1.5 OD 5. We versterken de ondersteuning van en de structurele samenwerking met lokale besturen. Het ontbreekt kleinere en middelgrote gemeenten vandaag aan personeelscapaciteit, knowhow en middelen om het lokaal energiebeleid verder uit te bouwen. We zullen de lokale daarom ondersteunen in hun opdracht om het energiegebruik en de broeikasgasuitstoot op hun grondgebied te verminderen en de hernieuwbare energieproductie te verhogen. We zorgen voor bijkomende ondersteuning van het lokaal energie-en klimaatbeleid. We zullen de gemeentes ondersteunen via een breed scala aan expertise en tools en geven hen praktische ondersteuning bij de uitwerking en vooral de realisatie van hun klimaat-en energieplannen.

SD 1. Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

*OD 4. We nemen onmiddellijk maatregelen om ons aan te passen aan de klimaatverandering
Om ons voor te bereiden op de effecten van klimaatverandering moet we werken aan een klimaatbestendige samenleving en omgeving in Vlaanderen met een geïntegreerde aanpak over alle sectoren heen. Klimaatadaptatie – ons voortdurend aanpassen aan en onze weerbaarheid vergroten tegen bepaalde veranderingen – is nodig in alle sectoren, door overheden, burgers en ondernemingen.*

Het bijgaande ontwerp van verbintenisverklaring van de coördinatoren voor het Europees Burgemeestersconvenant geeft uitvoering aan het Regeerakkoord, meer bepaald:

Ook de Vlaamse en lokale overheden nemen hun verantwoordelijkheid en geven het goede voorbeeld. Net zoals de Vlaamse Overheid zullen gemeenten, steden, intercommunales, OCMW's, provincies en autonome gemeentebedrijven worden gevraagd dat zij hun broeikasgassen met 40% reduceren in 2030 ten opzichte van 2015 en vanaf 2020 per jaar een energiebesparing van 2,09% realiseren op het energieverbruik van hun gebouwenpark (inclusief technische infrastructuur, exclusief onroerend erfgoed).

Deze doelstellingen werden in november 2021 op de ministerraad Klimaat verder aangescherpt:

39. Verhogen doelstellingen Intern Klimaatplan VO en Lokaal Energie- en Klimaatpact
De doelstellingen uit het Intern Klimaatplan Vlaamse Overheid en het Lokaal Energie- en Klimaatpact worden in samenspraak met VVSG verder aangescherpt. De doelstellingen worden verhoogd van -40% naar -55% CO₂-emissies (niet-ETS) tegen 2030 t.o.v. 2015, zowel voor eigen gebouwen en technische infrastructuur als voor eigen mobiliteit. De primaire energiebesparingsdoelstelling wordt aangescherpt naar -3% per jaar vanaf 2023.

Het bijgaande ontwerp van Europees Burgemeestersconvenant - verbintenisverklaring van de coördinatoren geeft uitvoering aan het Vlaams Energie-en Klimaatplan 2021-2030 (VEKP), met name volgende bepalingen:

3.6.7.1.1 Ondersteuning van lokale milieu-en energieplannen

“De vraag binnen lokale overheden naar een geïntegreerde omkadering bij de opmaak en uitwerking van de klimaatmaatregelen is groot. In overleg met lokale overheden zal gezocht worden naar een aantal gezamenlijk acties die het best tegemoet komen aan deze vraag. Daarnaast bieden we in het kader van het Burgemeestersconvenant tools aan om klimaatmitigatie-en adaptatiemaatregelen uit te werken. Deze tools worden in overleg met de lokale overheden tijdig geëvalueerd en aangepast aan nieuwe noden. [...] Inzake data-aanlevering wordt getracht om zoveel mogelijk data ter beschikking te stellen aan de lokale besturen, zodat de gemeentebesturen een op feiten gebaseerd beleid kunnen voeren.

“Het klimaat- en energiebeleid is een transversaal thema waarvoor de hele Vlaamse Regering verantwoordelijk is. De minister van Omgeving en Energie zal met haar beleid het goede voorbeeld geven en nodigt als coördinerend minister voor het klimaat- en energiebeleid, de overige ministers uit om binnen hun beleidsdomein gerichte en onderbouwde bijkomende maatregelen te formuleren en te nemen die een bijdrage leveren aan de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen.

Een vernieuwd partnerschap met lokale overheden

Onze steden en gemeenten spelen een sleutelrol in het Vlaamse energie- en klimaatbeleid. Als meest zichtbare beleidsniveau vervullen ze een belangrijke voorbeeldrol ten aanzien van hun inwoners en ondernemingen. Ze vertalen de gewestelijke beleidsdoelstellingen, acties en maatregelen naar de dagelijkse leefwereld van burgers, en zijn het meest geschikt om lokaal draagvlak te creëren en de energie- en klimaattransitie van onderuit te ondersteunen.

De Vlaamse overheid wil de lokale overheden daarom verder ondersteunen, en nauwer betrekken bij de uitwerking van het energie- en klimaatbeleid. We sluiten daarom in overleg een Klimaat- en Energiepact af tussen de Vlaamse overheid, steden en gemeenten, en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Dit pact legt de basis voor een structurele samenwerking, en staat door wederzijdse engagementen garant voor een krachtadig lokaal klimaat- en energiebeleid.

Het bijgaande ontwerp van verbintenisverklaring van de coördinatoren voor het Europees Burgemeestersconvenant geeft uitvoering aan het Regeerakkoord en de Beleidsnota Omgeving 2019-2024, meer bepaald:

SD. 4 Robuuste open ruimte

OD 1. versterking van de ruggengraat van de open ruimte

We vrijwaren maximaal de open ruimte. We voorzien in de open ruimte de nodige plaats voor o.a. natuursystemen, klimaatmitigatie- en adaptatie, waterberging, landbouw, recreatie en

ontspanning.. Ik versterk de robuuste natuur-, bos- en valleigebieden die de ruggengraat vormen van een ruimer, functioneel groenblauw netwerk, dat zich uitstrekt tot in het centrum van dorpen en steden. Ik zet in op de vergroening van het bebouwd weefsel: groene daken, groene gevels, buurt- en speeltuinen, ... dragen bij aan een klimaatadaptieve en gezonde leefomgeving. Ik stimuleer het herstel van de doortocht van waterlopen door dorpscentra en stadskernen. Samen met Aquafin en de rioolbeheerders stimuleer ik lokale overheden om hemelwaterplannen op te maken. Zij zijn een belangrijke opstap naar een vernieuwend gemeentelijk ruimtelijk beleid en een klimaatadaptieve inrichting van de publieke ruimte.

SD 5. Een bovenlokaal omgevingsbeleid verbonden met de samenleving

OD 4. Gebruikers als partners voor een kwaliteitsvol beheer van de leefomgeving

Ik bouw partnerschappen op met lokale besturen, met middenveldpartijen en met koepels van omgevingsprofessionals om bewoners, bedrijven, besturen, landbouwers te dynamiseren. We stimuleren ook samenwerking tussen bewoners, bedrijven, handelaars en lokale besturen bij het beheer en bij de ontwikkeling van hun omgeving. Dit realiseren we onder meer via middenveldpartijen, koepels van omgevingsprofessionals en lokale besturen.

Het bijgaande ontwerp van Europees Burgemeestersconvenant - verbintenisverklaring van de coördinatoren geeft uitvoering aan het Lokaal Energie- en Klimaatpact, met name:

1. Het waarom en hoe van een Lokaal Energie- en Klimaatpact

“Door de ondertekening van het Pact zullen de lokale besturen de globale doelstellingen helpen verwezenlijken zoals opgenomen in het Burgemeestersconvenant 2030, het Vlaams Regeerakkoord, de Lange Termijn Renovatiestrategie 2050 en de doelstellingen uit het Vlaams Energie- en Klimaatplan. De Vlaamse overheid engageert zich om bv. via het Netwerk Klimaat hierbij te faciliteren en te ondersteunen. Dit bijvoorbeeld door het wegwerken van allerhande hindernissen die de realisatie van doelstellingen en acties in de weg staan.” (p.6)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord is te vinden onder rubriek 3A.

2. INHOUD

2.1 ALGEMENE TOELICHTING

Steden en gemeenten beschikken over tal van bevoegdheden om de energietransitie van onderuit te ondersteunen. Bijna 99% van de Vlaamse steden en gemeenten zijn ondertussen engagementen aangegaan in het kader van het Burgemeestersconvenant 2020-2030 en hebben al heel wat initiatieven ondernomen.

Het Burgemeestersconvenant werd in 2008 in Europa gelanceerd met de ambitie om lokale besturen samen te brengen die zich vrijwillig engageren om de klimaat- en energiedoelstellingen van de Europese Unie te behalen en zelfs te overtreffen. Intussen telt het initiatief meer dan 10.000 lokale en regionale overheden verspreid over 54 landen. Ondertekenaars beloven acties te ondernemen om tegen 2030 de EU-doelstelling te halen om 40% minder broeikasgassen uit te stoten en implementeren hiertoe maatregelen op vlak van zowel klimaatmitigatie als -adaptatie.

In het kader van het Regeerakkoord, de Beleidsnota's Energie, Klimaat en Omgeving, het Vlaams Energie- en Klimaatplan, en het Lokaal Energie- en Klimaatpact heeft de Vlaamse Regering de wil

uitgedrukt om de lokale besturen meer dan ooit te ondersteunen in hun opdracht om het energiegebruik en de broeikasgasuitstoot op hun grondgebied te verminderen, de hernieuwbare energieproductie te verhogen en zich aan te passen aan de effecten van klimaatverandering. Het opnemen van de rol van territoriaal coördinator voor Vlaanderen vormt daarbij een duidelijk engagement naar steden en gemeenten.

Om steden en gemeenten te begeleiden met de opmaak van de SECAPS (lokale klimaatactieplannen) wordt sinds 2012 methodologische ondersteuning aangeboden. De ondersteuning gebeurt via het aanbieden van methodieken, tools en expertise die ter beschikking staan van alle steden en gemeenten in Vlaanderen. Zo wordt een CO₂-inventaristool en maatregelentool in het kader van het Burgemeestersconvenant ter beschikking gesteld van steden en gemeenten via www.burgemeestersconvenant.be. Vito maakt deze inventarissen jaarlijks op in opdracht van het VEKA.

Ook op het vlak van klimaatadaptie worden steden en gemeenten ondersteund door het aanreiken van mogelijke maatregelen en goede praktijkvoorbeelden via de sites www.burgemeestersconvenant.be en www.klimaatruimte.be. Het klimaatportaal Vlaanderen <https://klimaat.vmm.be/> brengt de belangrijkste effecten van klimaatverandering op gemeentelijk niveau in beeld.

In 2020 werd de Blue Deal gelanceerd. De Blue Deal is een plan van de Vlaamse regering in de strijd tegen waterschaarste en droogte waar we meer en meer mee geconfronteerd worden. Het is een plan waar veel partijen bij betrokken zijn met tal van concrete acties en projecten en grote investeringen om droogte en waterschaarste structureel aan te pakken. In uitvoering van het regeerakkoord en diverse resoluties van het Vlaams Parlement en als antwoord op de klimaatverandering en het toegenomen maatschappelijke draagvlak kiest de Vlaamse regering ervoor de droogteproblematiek te tackelen:

- op een structurele manier,
- met een verhoogde inzet van middelen en juiste instrumenten,
- met betrokkenheid van de industrie en de landbouwers als deel van de oplossing,
- met een duidelijke oproep naar de lokale besturen om ook inspanningen te doen.

In het kader van de Blue Deal voorziet de Vlaamse regering in ondersteuning en financiering van lokale besturen voor de aanpak van deze problematiek.

In 2020 sloegen de Vlaamse Regering en de VVSG de handen in elkaar, en richtten een expertisenetwerk lokaal energie- en klimaatbeleid (Netwerk Klimaat) op. Dit netwerk biedt lokale overheden professionele ondersteuning bij de ontwikkeling en implementatie van het lokale energie- en klimaatbeleid. De Vlaamse Regering verbindt zich er daarom toe om binnen de perken van de beschikbare kredieten van het Energiefonds voor de periode 1 september 2020 - 31 december 2024 in totaal 4 miljoen euro ter beschikking te stellen voor de oprichting en het beheer van een expertisenetwerk lokaal energie-en klimaatbeleid.

De Vlaamse Regering keurde in 2021 het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) goed, evenals de subsidie en de opvolgingswijze ter ondersteuning van de realisatie van lokale klimaatpactacties en uitvoering van het LEKP. Het LEKP stelt doelstellingen tot en met 2030 waarbij jaarlijks Vlaamse middelen worden toegekend aan de lokale besturen die het LEKP ondertekenden. In 2021 bedraagt dit € 24.324.010,00 en wordt als trekkingsrecht overheen de 293 deelnemende steden en gemeenten uitgekeerd.

De lokale besturen engageren zich in het LEKP om:

- het Burgemeestersconvenant 2030 te ondertekenen en uit te werken;
- een gemiddelde jaarlijkse primaire energiebesparing van minstens 2,09% te realiseren in hun eigen gebouwen (inclusief technische infrastructuur, exclusief onroerend erfgoed);

- een reductie van de CO₂-uitstoot van hun eigen gebouwen en technische infrastructuur met 40% in 2030 ten opzichte van 2015 te realiseren;
- tegen ten laatste 2030 de openbare verlichting te verLEDden;
- het draagvlak voor hernieuwbare energie te verhogen, geen heffing op hernieuwbare energie installaties in te voeren en bestaande, zoals de heffing op pylonen van windmolens, af te bouwen tegen ten laatste 2025;
- lokale warmte- en sloopbeleidsplannen op te maken;
- en tegelijkertijd ook aandacht te hebben voor de gevolgen van en adaptatie aan de klimaatopwarming door vergroening en aanpak van droogte
- burgers, bedrijven en verenigingen te stimuleren om samen met het lokaal bestuur de concrete en zichtbare streefdoelen uit de 4 werven van het pact te behalen:
 - Werf 1 – Laten we een boom opzetten (vergroening)
 - Werf 2 – Verrijk je wijk (renovatie, hernieuwbare energie)
 - Werf 3 – Elke buurt deelt en is duurzaam bereikbaar (koolstofvrije (deel)mobiliteit)
 - Werf 4 – Water, het nieuwe goud (droogteproblematiek)

Deze doelstellingen werden in november 2021 op de ministerraad Klimaat verder aangescherpt:

39. Verhogen doelstellingen Intern Klimaatplan VO en Lokaal Energie- en Klimaatpact

De doelstellingen uit het Intern Klimaatplan Vlaamse Overheid en het Lokaal Energie -en Klimaatpact worden in samenspraak met VVSG verder aangescherpt. De doelstellingen worden verhoogd van -40% naar -55% CO₂-emissies (niet-ETS) tegen 2030 t.o.v. 2015, zowel voor eigen gebouwen en technische infrastructuur als voor eigen mobiliteit. De primaire energiebesparingsdoelstelling wordt aangescherpt naar -3% per jaar vanaf 2023.

De Vlaamse overheid engageert zich om:

- via het Netwerk Klimaat professionele ondersteuning te bieden aan de lokale besturen, zoals bepaald in het subsidiebesluit en de werkprogramma's;
- via andere partners binnen de Vlaamse overheid (bv. VEB met het SURE2050-project voor het publiek patrimonium) lokale besturen projectmatige ondersteuning te bieden;
- samen met de lokale besturen actief mee te werken aan het elimineren van de mogelijke hindernissen die lokale besturen ondervinden in het realiseren van de ambities binnen het LEKP.

2.2 VLAANDEREN ALS TERRITORIAAL COÖRDINATOR

Momenteel zijn er verschillende actoren betrokken bij het Burgemeestersconvenant in Vlaanderen. VVSG is promotor van het Burgemeestersconvenant, terwijl de intercommunales en bepaalde provincies optreden als bovengemeentelijke territoriale coördinatoren. Op Vlaams niveau gebeurt er geen door het Secretariaat van het Burgemeestersconvenant officieel erkende regionale coördinatie, ook al worden alle taken die bij deze rol passen reeds uitgevoerd door Vlaanderen. We stellen daarom voor dat Vlaanderen de beschikbare rol van territoriaal coördinator voor Vlaanderen in het Burgemeestersconvenant opneemt. Dit zou voor Vlaanderen de volgende verbintenissen inhouden:

- **Het promoten van** het Europees Burgemeestersconvenant.
- **Het verlenen van technische en strategische bijstand** aan ondertekenende gemeenten voor de ontwikkeling, uitvoering en monitoring van hun actieplannen voor duurzame energie en klimaat.
- **Het bieden van financiële ondersteuning** aan Ondertekenaars, in de vorm van directe steun (bv. Netwerk Klimaat) en/of via personeel voor technische ondersteuning (opmaak CO₂-inventarissen).

- **Het ondersteunen van het delen van ervaringen en kennis** tussen (bestaande en potentiële) Ondertekenaars van het Europees Convenant.
 - **Het samenwerken met** andere Coördinatoren en Ondersteuners om gezamenlijke acties te stimuleren en een gecoördineerde aanpak te bevorderen.
 - **Het deelnemen aan** activiteiten van het Europees Burgemeestersconvenant.
 - **Regelmatig** (ten minste om de twee jaar) **verslag uit te brengen** aan het secretariaat van het Europees Burgemeestersconvenant over de uitgevoerde activiteiten om de Ondertekenaars te ondersteunen.
- Gezien de Vlaamse overheid al sinds 2012 ondersteuning aanbiedt via de opmaak van de gemeentelijke CO₂-inventarissen;
 - Gezien de subsidiëring van het Netwerk Klimaat en het LEKP door de Vlaamse overheid voor steden en gemeenten;
 - Gezien de ondersteuning en subsidiëring van steden en gemeenten in het kader van de Blue Deal;
 - Gezien het belang van een overkoepelend overzicht op de realisaties van de steden en gemeenten in het kader van de klimaatengagementen die ze aangaan;
 - Gezien Vlaanderen reeds gewestelijk overleg coördineert rond de Burgemeestersconvenant;
 - Gezien de voorbeeldfunctie die de Vlaamse overheid heeft:

is het aangewezen om deze taak nu te formaliseren via de ondertekening van de verbintenisverklaring van territoriale coördinator van het Burgemeestersconvenant. Vlaanderen voldoet immers aan de voorwaarden en de ondertekening brengt geen extra financiële kost met zich mee, gezien er al financiële ondersteuning geboden wordt in de vorm van personeel en middelen (via de uitvoering van bovenvermelde taken).

Deze verbintenis zal de bestaande initiatieven bestendigen die Vlaanderen al uitvoert in het kader van het Burgemeestersconvenant en de ondersteuning van lokale overheden. Daarnaast zal Vlaanderen als regionale territoriale coördinator mee invloed kunnen uitoefenen op de strategische richting van het Convenant. Verder, laat deze verbintenis toe dat Vlaanderen zich kan inschakelen in een Europees netwerk dat gemeenten samenbrengt, wat de zichtbaarheid van Vlaanderen zal verhogen in het buitenland. Tenslotte, laat dit ons toe om de gebruikte methodieken en 'best practices' vlot af te toetsen bij een netwerk van territoriale coördinatoren en bij het Secretariaat van het Burgemeestersconvenant.

2.3. ORGANISATIE VAN DE TERRITORIALE COÖRDINATIE

2.3.1 Werksporen

Om een goede Vlaamse territoriale coördinatie te garanderen en om te voldoen aan de verplichtingen van het BC, zal op de volgende werksporen worden ingezet:

Spoor I: Technische ondersteuning: het blijven verzekeren van methodologische ondersteuning zodat de Vlaamse gemeenten zich gemotiveerd blijven inzetten voor het BC en hun engagement naar de toekomst behouden. In dit spoor kunnen de Vlaamse departementen en agentschappen en de verschillende Vlaamse partners (VVSG, Netwerk Klimaat en de bovengemeentelijke territoriale coördinatoren van het BC) de beschikbare tools testen en de data valideren die de opmaak en implementatie van de SECAPS mogelijk maken. Merk op dat er reeds verschillende tools beschikbaar zijn: gemeentelijke inventarissen, klimaatportaal, maatregelen tools en provincies.incijfers.be. In functie van de opvolging van de doelstellingen benoemd onder het LEKP wordt eveneens een dataplatform uitgebouwd. De verschillende betrokken partners zoeken naar een goede afstemming tussen de verscheidene beschikbare tools.

Spoor II: Monitoring van de implementatie van de SECAPS: Het opvolgen van de lokale engagementen in de SECAPS zal ook bijdragen aan de verschillende internationale rapportageverplichtingen, o.m. naar Europa op het gebied van energie en klimaat.

Spoor III: Faciliteren van financieringsopportunities voor lokale energie- en klimaatprojecten in kader van de uitvoering van de SECAPS.

Spoor IV: Mobiliseren: netwerking voor en ondersteunen van lokale overheden bij Europese programma's zodat lokale actoren samen kunnen werken en kunnen deelnemen aan (grootschalige) Europese projecten voor de uitvoering en monitoring van het lokale energie/klimaatbeleid. De begeleiding kan met name worden gedaan onder de vorm van regelmatige infosessies, opleidingen, seminars, ...

Spoor V: Informeren: coördinatie en stroomlijning van de informatiedeling met lokale besturen en de betrokken Vlaamse partnerorganisaties van de EU CoM office initiatieven.

2.3.2 Bestuur

Het Vlaams energie- en klimaatagentschap (VEKA), het departement Omgeving (dOMG) en het Agentschap binnenlands bestuur (ABB) hebben bevoegdheden die complementair zijn voor de ontwikkeling en implementatie van SECAPS, met name inzake het klimaatmitigatie en -adaptatieluik van het BC. Het is daarom noodzakelijk dat de drie entiteiten samenwerken om de coördinatie van het BC te verzekeren.

Gezien de jarenlange ervaring met het BC, op het vlak van klimaatmitigatie en energie, is VEKA de entiteit aan wie de regionale coördinatie van het BC wordt toegewezen.

dOMG coördineert het Vlaams adaptatiebeleid en is verantwoordelijk voor de opmaak en implementatie van het Vlaams adaptatieplan. dOMG richt zich op de ondersteuning van lokale besturen in hun adaptatiebeleid en het adaptatieluik in de SECAPS aan de hand van kennisuitwisseling, het aanreiken van goede praktijken, het subsidiëren en begeleiden van projecten en beleidsinitiatieven op het lokale niveau.

Om de contacten te vergemakkelijken en de zichtbaarheid te verhogen voor de Europese Commissie zal er een regionale coördinator aangesteld worden en zal er een enkel aanspreekpunt gecreëerd worden met het Secretariaat van het Burgemeestersconvenant (via o.a. een e-mailbox die gezamenlijk zal worden beheerd door VEKA, dOMG en ABB).

2.3.3 Praktische modaliteiten

Er wordt voorgesteld om de Vlaamse coördinatie van het BC te organiseren rond twee verschillende organen: een coördinatieteam en een begeleidingscomité,

- Het Coördinatieteam zal bestaan uit VEKA, dOMG en ABB en wordt voorgezeten door de regionale coördinator.
- Het Begeleidingscomité zal bestaan uit de administratieve diensten van de Vlaamse overheid die ook betrokken zijn bij de werksporen in 2.3.1 (bv. VMM, MOW) in het kader van het transversaal beleid evenals de bovenlokale territoriale coördinatoren (de provincies, de intercommunales) en de VVSG (als supporter van het BC en als coördinator van het Netwerk Klimaat). In de praktijk zal dit Comité een bestendiging zijn van het bestaande Burgemeestersconvenantoverleg (georganiseerd en voorgezeten door het dOMG), met vertegenwoordiging van provincies, intercommunales, VVSG en de betrokken Vlaamse administraties.

Het Coördinatieteam betreft een zuiver ambtelijk overleg tussen een beperkt aantal entiteiten (VEKA, ABB en departement Omgeving) dat geen budgettaire middelen vereist. Het Begeleidingscomité is eveneens de voortzetting van een reeds bestaand ambtelijk overleg en ook hier zijn dus geen extra budgettaire middelen vereist.

2.3.4 Rol van de verschillende entiteiten

De regionale coördinator is als voorzitter van het coördinatieteam verantwoordelijk voor:

- De vertegenwoordiging van Vlaanderen bij de Europese instanties van het BC en de rapportering op geregelde tijdstippen aan de Commissie van de behaalde resultaten;
- Het verspreiden van informatie met betrekking tot het BC in Vlaanderen;
- De verbintenisverklaring opvolgen en de stand van zaken rapporteren aan het begeleidingscomité;
- De vergaderingen van het coördinatieteam voorzitten;
- De vergaderingen van het begeleidingscomité faciliteren;
- De verslaggeving van de vergaderingen van het coördinatieteam;
- Het verzorgen van een vlotte communicatie tussen de leden van het coördinatieteam en het begeleidingscomité;
- Het afhandelen van het email verkeer in de gemeenschappelijke e-mailbox;
- Het opmaken van de jaarlijkse evaluatie van het voorzitterschap en het werk dat is verricht met aanbevelingen voor het volgende werkjaar.

De rol van het coördinatieteam is:

- Bespreken van de belangrijkste lopende taken met de regionale coördinator op regelmatige tijdstippen;
- Ideeën voorstellen met betrekking tot de voortgang, evolutie en werking van de territoriale coördinatie;
- Evalueren van de relevantie en de haalbaarheid van nieuwe acties voorgesteld door het begeleidingscomité.

De rol van het begeleidingscomité is:

- De toetreding van Vlaamse gemeenten tot het Burgemeestersconvenant bevorderen en als begeleider en coördinator optreden voor gemeenten die het BC ondertekend hebben;
- Het coördineren van de technische ondersteuning voor gemeenten die willen toetreden tot het BC, maar niet over de nodige middelen beschikken om zelf een SECAP op te maken;
- Het coördineren van de financiële ondersteuning voor de ontwikkeling en uitvoering van een SECAP en het onderzoeken van alternatieve financieringsvormen;
- De ondersteuning van de gemeenten bij het organiseren van lokale energiedagen als onderdeel van sensibiliseringscampagnes naar het brede publiek;
- Het communiceren van initiatieven die uitgevoerd werden door de lokale partners en die in lijn liggen met de bovenvermelde werksporen;
- Het verzamelen van nieuwe voorstellen voor prioritaire acties om voor te leggen aan de coördinatiewerkgroep. Deze voorstellen worden vervolgens beoordeeld op basis van hun relevantie en haalbaarheid door het coördinatieteam en, waar nodig, geïntegreerd in de lijst van de uit te voeren acties;
- De informatie-uitwisseling tussen de leden over de voortgang, evolutie van het BC.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 22 januari 2022 en werd als bijlage 2 toegevoegd. Betreft de opmerking van de Inspectie van Financiën inzake de budgettaire impact van de voorgestelde structuren werd in punt 2.3.3 onderstaande verduidelijking toegevoegd in de nota. *“Het Coördinatieteam betreft een zuiver ambtelijk overleg tussen een beperkt aantal entiteiten (VEKA, ABB en departement Omgeving) dat geen budgettaire middelen vereist. Het Begeleidingscomité is eveneens de voortzetting van een reeds bestaand ambtelijk overleg en ook hier zijn dus geen extra budgettaire middelen vereist.”*

Het begrotingsakkoord, verleend op 21 februari 2022, werd verwerkt en als bijlage 3 toegevoegd.

B. ESR-TOETS

Het bijgaande pact heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten. Het akkoord van de minister, bevoegd voor de bestuurszaken, is derhalve niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen of schulden, en de ontvangsten van de lokale besturen.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° het bijgaande ontwerp van verbintenisverklaring van de coördinatoren van het Europees Burgemeestersconvenant goed te keuren;

2° de Vlaamse ministers, bevoegd voor omgeving, energie en binnenlands bestuur, te gelasten de voormelde verbintenisverklaring namens de Vlaamse Regering te ondertekenen;

3° de Vlaamse ministers, bevoegd voor omgeving, energie en binnenlands bestuur te belasten met de uitvoering van deze verbintenisverklaring.

De Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

Bijlagen

Bijlage 1: Europees Burgemeestersconvenant - verbintenisverklaring van de coördinatoren

Bijlage 2: Advies van Inspectie Financiën (22-01-2022)

Bijlage 3: Begrotingsakkoord (21-02-2022)